

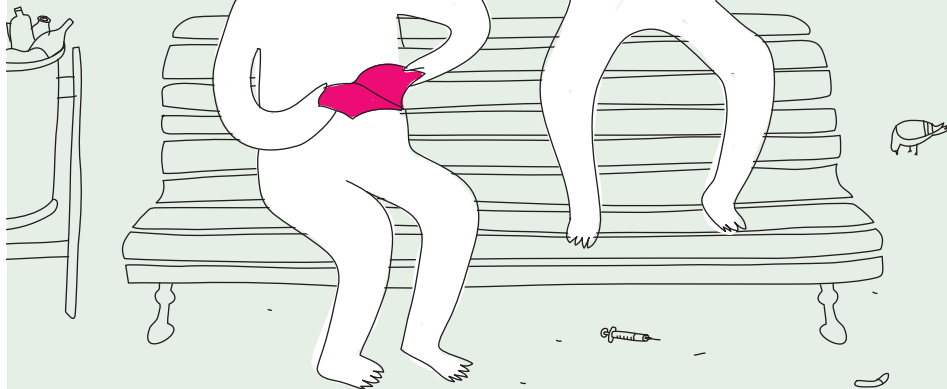
Drogues

Per què hem de reduir
els danys i els riscos
associats al seu consum?

REDUCCIÓ
DE RISCOS?

SEMBLA
INTERESSANT...

NI PARLAR-NE !!
QUE S'ACABARIEN
ELS PROBLEMES
AL BARRI!!

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

grup igia

La reducció de danys

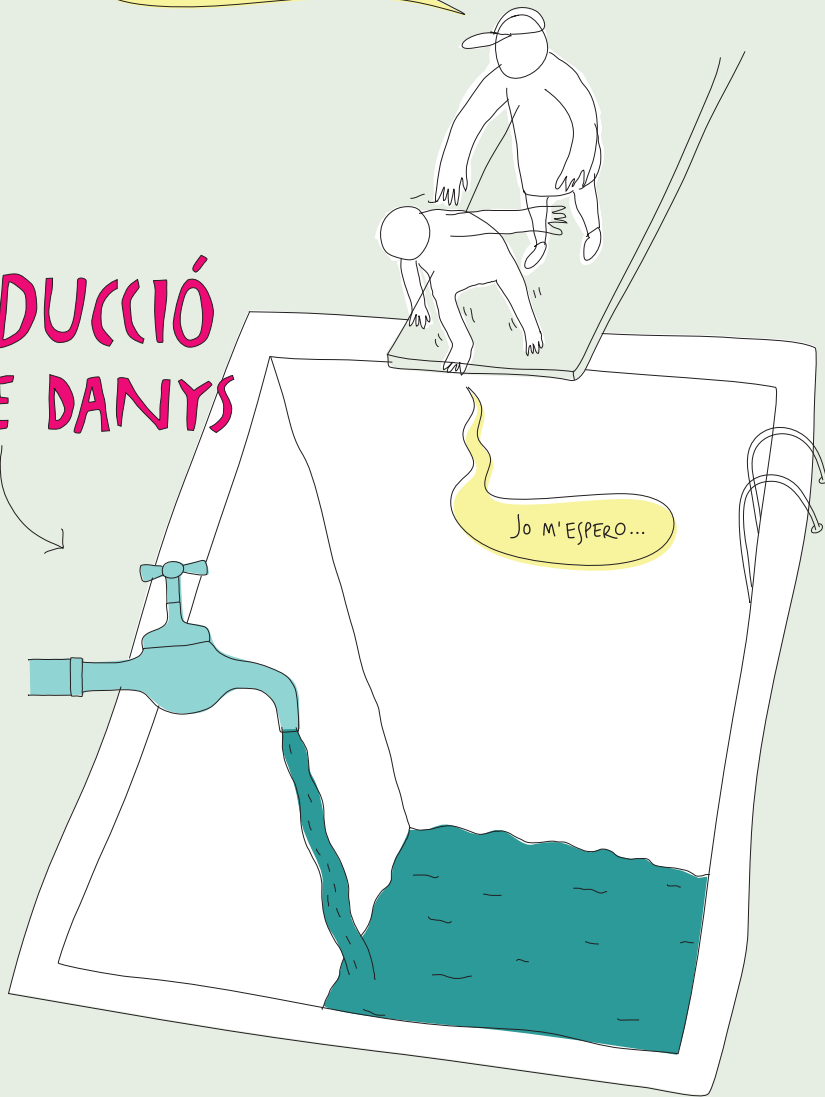
Les persones usuàries de drogues i les drogues

Entrar al món de les drogues no significa quedar-s'hi!

- › Hepatitis, VIH/sida, malestar, sobredosi, accidents, abscess, infeccions, problemes de salut en general, dependència, ruptura social, marginalitat, problemes amb la justícia, conductes sexuals de risc són alguns dels mals que amenacen les persones usuàries de drogues. La falta d'informació, no tenir en compte algunes regles d'higiene o tenir una situació de vida difícil poden ser-ne la causa.
- › La reducció de danys té com a objectiu acompanyar les persones usuàries de drogues en la cura de la seva salut. Es planteja que la persona aconseguixi travessar la fase de consum i sobreviure-la amb el mínim de danys físics, psíquics i socials. És un enfocament pragmàtic i atent a la dignitat de les persones, tant si es tracta d'un consum ocasional com d'una dependència demostrada de diversos anys.
- › Més concretament, la reducció de danys és, per exemple, facilitar xeringues estèrils a les persones consumidores, que podrien infectar-se amb una xeringa utilitzada per una altra persona. Però també consisteix a afavorir l'accés als tractaments i donar el suport necessari per a cada persona segons la seva situació.
- › Catalunya té més de quinze anys d'experiència en aquest àmbit. Aquesta política de salut pública audaç i pragmàtica, que s'ha desenvolupat principalment per contrarestar la propagació del VIH/sida, mostra avui els seus fruits. La reducció de danys és un dels quatre pilars de l'esmentada política en matèria de drogues, que en comporta també la prevenció, la teràpia i el control del tràfic. La reducció de danys és complementària a les altres mesures existents per fer front als problemes socials relacionats amb les drogues.

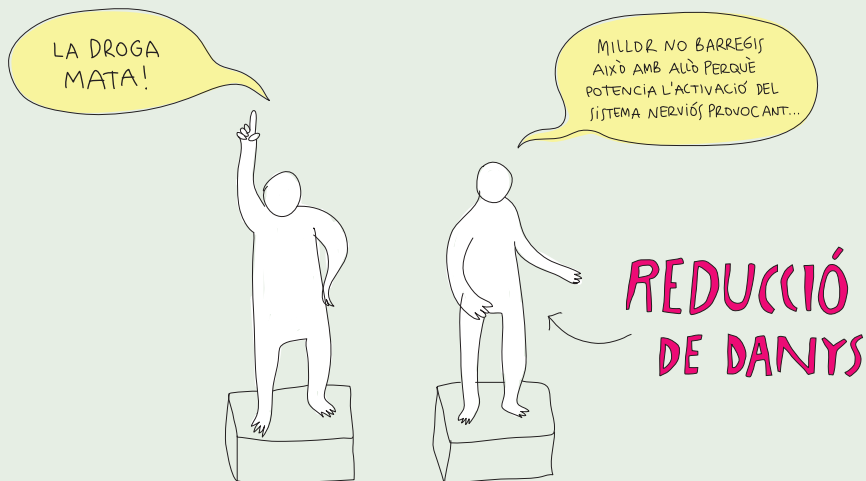
VINGA, TIRAT JA!

REDUCCIÓ DE DANYS

La reducció de danys...

- › Permet disminuir els costos de la salut.
- › Permet disminuir la delinqüència.
- › És reconeguda com una política de salut pública per les Nacions Unides i la major part de països del món.
- › Permet crear un vincle amb un col·lectiu que tendeix a viure en la marginalitat.
- › És una “xarxa de seguretat” que permet proporcionar ajuda a aquelles persones per a les quals les mesures preventives no han estat efectives o que han interromput el seu tractament terapèutic.
- › Ofereix informacions clares i objectives sobre els productes i els riscos inherents al consum de drogues.
- › Ajuda les persones usuàries de drogues a (sobre)viure i les acompanya en la cura de la seva salut.
- › No es resigna que les persones usuàries de drogues morin prematurament de sobredosi o s’infectin greument (VIH/sida, hepatitis C, etc.).
- › Ha contribuït a la disminució del nombre de noves infeccions de VIH/sida entre les persones usuàries de drogues.
- › No es limita als riscos sanitaris, considera també els aspectes socials.
- › Es basa en el respecte de les persones.
- › No planteja judicis morals però no per això avala certes conductes.
- › Requereix un qüestionament ètic constant davant situacions complexes i no és en cap cas una solució fàcil.

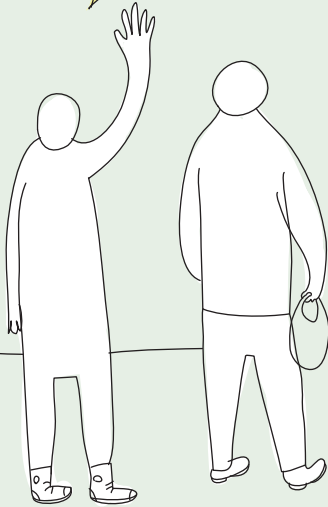

- › Associa les persones usuàries a les mesures de prevenció sanitària i les considera aliades per a una política integral de salut pública.
- › Treballa els deures de ciutadania de les persones usuàries responsabilitzant-les quant al consum i a les seves conductes.
- › Aposta per un millor reconeixement dels drets de les persones usuàries.
- › Contribueix a la millora de la imatge falsejada i estereotipada de les drogues i de les persones usuàries.
- › Informa les persones usuàries sobre les lleis en vigor.
- › Col·labora en la millora de polítiques socials i de salut alertant les autoritats sobre les observacions realitzades sobre el terreny.

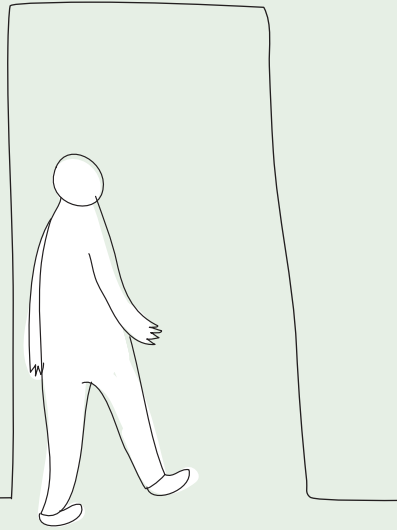
És una “xarxa de seguretat” que permet proporcionar ajuda a aquelles persones per a les quals les mesures preventives no han estat efectives o que han interromput el seu tractament terapèutic.

HOLA PAPA!

SALA DE CONSUM

Les persones usuàries de drogues...

Són persones que tenen personalitats diverses amb múltiples facetes i no un grup uniforme reduït a la seva dependència. La droga pot tenir conseqüències variables sobre la vida i la salut de la persona segons si el seu consum és poc problemàtic, problemàtic o vinculat a una dependència.

Es tracta sovint de persones integrades, que treballen, que han format una família i que disposen d'habitatge.

Les persones que freqüenten els llocs de consum de drogues no són representatives del conjunt de les persones usuàries. Constitueixen habitualment la franja més marginada socialment i professionalment.

Utilitzen, generalment, els mitjans preventius posats a la seva disposició (xeringues estèrils, preservatius). Els riscos s'esdevenen, principalment, en el moment de la compra i del consum de la droga al carrer (violència, sobredosi).

Pot ser que els calgui fer diversos intents per modificar la conducta pel que fa al consum (igual que les persones fumadores de tabac i les dependents de l'alcohol) i tenen dret a protegir la seva salut en cas de recaiguda..

20 Idees falses

Sobre la reducció de danys relacionats amb les drogues

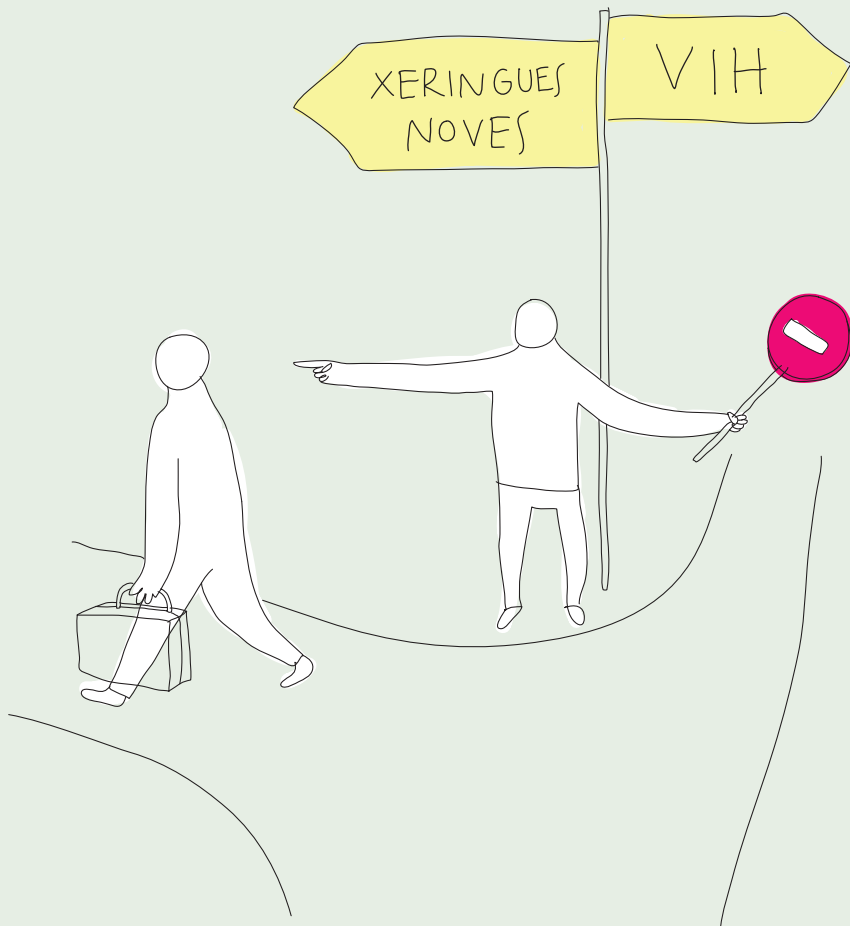
Es diu sovint que la reducció de danys...

1. Impedeix a la persona usuària de drogues plantejar-se l'abstinència

NO, AL CONTRARI! L'objectiu de la reducció de danys és acompanyar la persona usuària en la cura de la seva salut durant el període de consum, i informar-la dels diferents programes terapèutics existents. Un estat de salut considerablement degradat constitueix un obstacle i no un avantatge per pensar a deixar el consum. La reducció de danys s'integra, per tant, en el treball terapèutic orientat cap a l'abstinència.

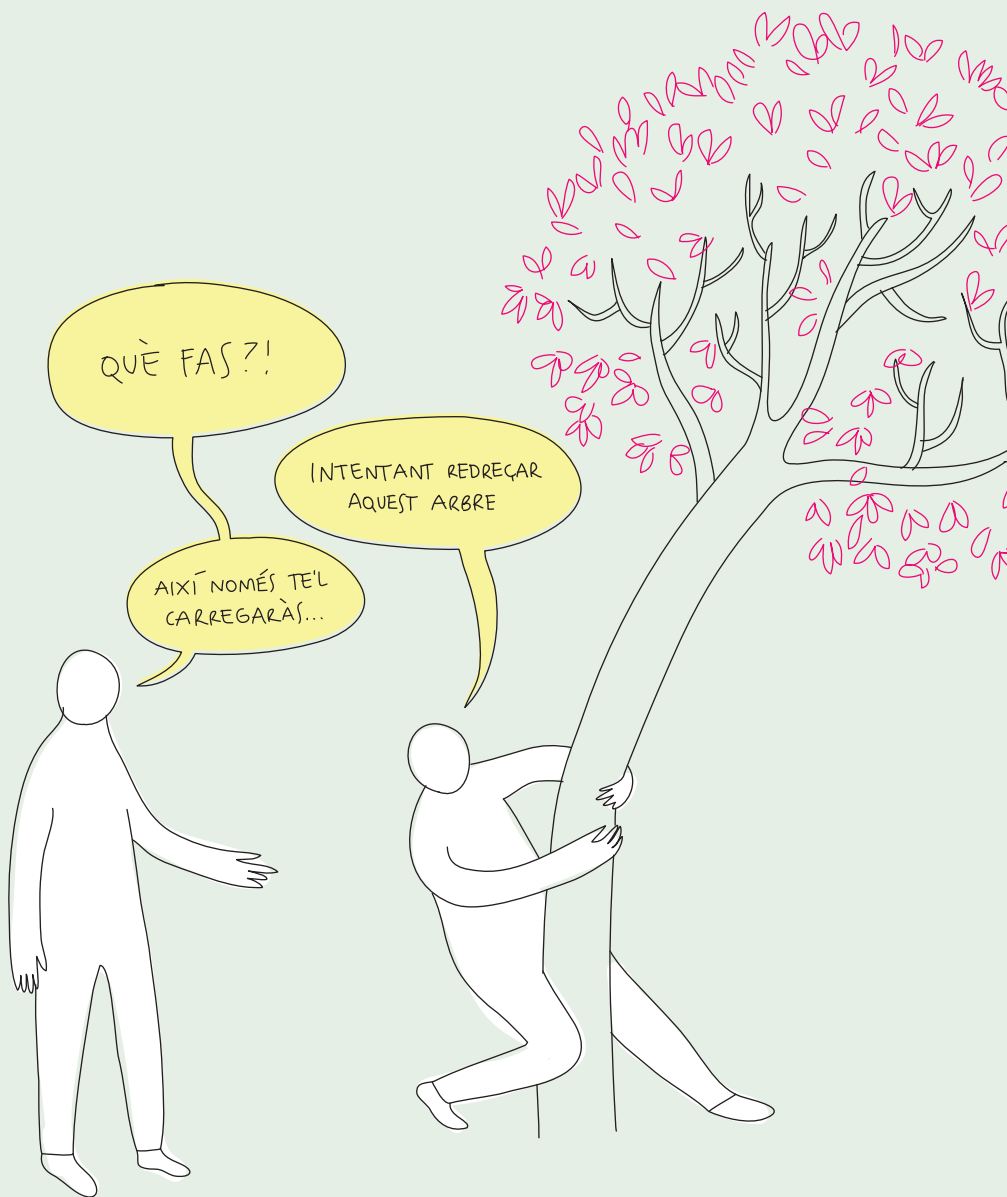
2. És una política laxa i fatalista que rebutja atacar el problema del consum de les drogues

NO. És una política pragmàtica i està orientada a l'èxit. El consum de les drogues il·lícites és un fet social. Els esforços importants que s'han dut a terme des de fa dècades per eliminar les drogues no han aconseguit eradicar-ne el consum, la producció i el tràfic. Adoptar un model més pragmàtic consisteix, doncs, a limitar els perills socials i sanitaris inherents al consum de drogues i a promoure la cura de la salut.

3. Afavoreix l'accés al material d'injecció i, per tant, al consum de drogues

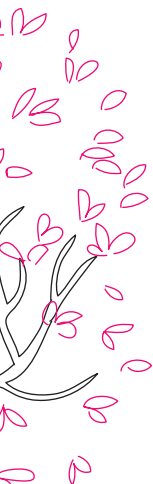
NO. El fet de disposar de material estèril no té cap efecte en el nombre de persones consumidores. El consum de drogues va augmentar considerablement als anys vuitanta, abans que s'iniciessin els programes d'intercanvi de xeringues. En canvi, la dificultat d'accés al material pot ser catastròfica en termes de transmissió del VIH/sida i altres infeccions.

QUÈ FAS?!

INTENTANT REDREÇAR
AQUEST ARBRE

AIXÍ NOMÉS TE'L
CARREGARÀS...

4. No aconsegueix anul·lar les conductes de risc de les persones usuàries

SÍ. Des de la introducció de les mesures de reducció de danys s'ha enregistrat una disminució significativa de l'ús de xeringues compartides així com de la reutilització del material utilitzat.

5. No és la resposta eficaç: les persones usuàries només s'han d'abstenir del consum de drogues

NO. L'abstenció imposada condueix, en la majoria de casos, a situacions de recaigudes que augmenten els riscos de sobredosi mortal. En general, les persones que han viscut la drogodependència necessiten un temps per elaborar les bases del canvi en el seu projecte de vida. És poc realista esperar transformar bruscament un mode de vida o bé realitzar una ruptura radical amb el seu entorn social.

6. Es dirigeix a persones responsables, cosa que no són les persones usuàries de drogues

FALS. Aquesta afirmació estigmatitza les persones usuàries de drogues. Aquestes es preocupen per la seva salut i han estat capaces de responsabilitzar-se i prendre mesures preventives. Des de 1995, el nombre de noves infeccions de VIH/sida entre les persones usuàries de drogues s'ha reduït considerablement, fet que converteix el col·lectiu en un dels més receptius a les mesures

7. Transmet un missatge incoherent als joves

FALS. Mai no és incoherent oferir a les persones els mitjans per tenir cura el millor possible de la seva salut i de protegir-les contra els riscos mortals. No fer-ho suposaria la “no assistència a persones en perill”.

8. Posa en perill la seguretat pública

AL CONTRARI. L'objectiu prioritari de la reducció de danys és limitar els riscos sanitaris (transmissió del VIH/sida i de les hepatitis) no només de les persones usuàries de drogues sinó també, i per extensió, del conjunt de la població. Així mateix pretén limitar l'exclusió social per allunyar les persones consumidores de drogues de la petita delinqüència. Així doncs, oferir punts de referència a les persones usuàries afavoreix la seguretat pública.

9. És la legitimació del consum de drogues en contradicció amb la prohibició dels estupefaents

NO. La societat ha d'assumir la realitat del consum de drogues malgrat que sigui una transgressió de les normes legals. La supervivència i la millora de la salut de la ciutadania requereixen un enfocament pragmàtic i responsable.

10. Pretén la legalització del consum de drogues

NO. La reducció de danys és un conjunt d'actuacions de prevenció social i sanitària i la seva missió no és l'establiment d'una nova norma sociocultural quant al lloc que han d'ocupar les drogues en la nostra societat. Això sí, planteja un debat necessari en la mesura que l'estatus legal de les substàncies no n'impedeix el consum, però augmenta la delinqüència així com la situació de risc i l'estigmatització de les persones usuàries de drogues: pèrdua del lloc de treball, allotjament, xarxes socials "fora de l'entorn de consum".

11. Atreu les persones usuàries provinents de fora

FALS. Les característiques urbanes i el mercat de la droga són els factors que atreuen les persones consumidores de drogues cap a determinats barris de les ciutats o pobles i no les prestacions de reducció de danys. Afortunadament, les estructures de reducció de danys són accessibles per a les persones consumidores ja que aquestes últimes no s'aturen a les fronteres de les regions o dels estats.

12. Utilitza gran part dels fons destinats a la lluita contra la droga

FALS. La major part dels pressuposts de Catalunya i de l'Estat espanyol destinats a la lluita contra les drogues s'inverteixen en repressió, seguida de l'assistència i la prevenció, i només en darrer terme, i de vegades de forma bastant precària, a la reducció de danys.

Una estructura
de reducció de danys
(en particular, un espai d'acollida
i d'injecció)...

13. Facilita la vida de les persones drogodependents i els permet no treballar

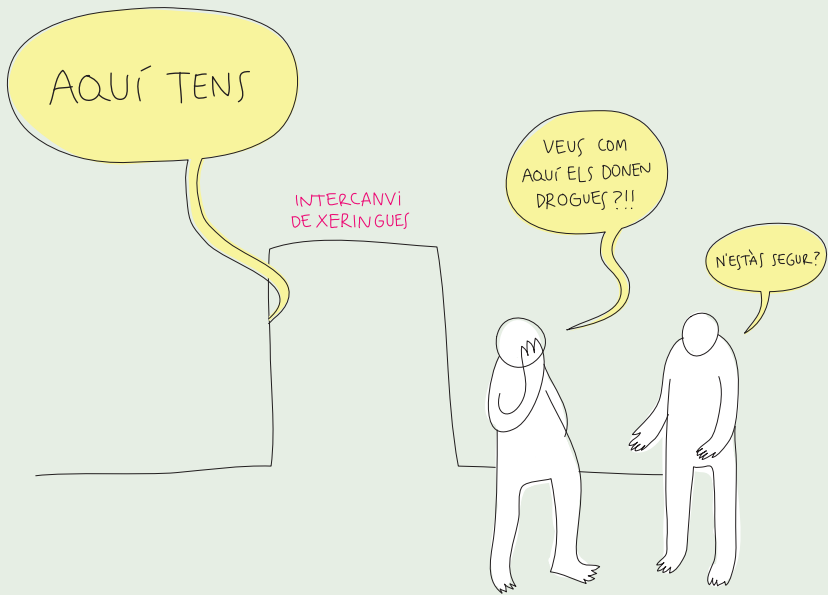
NO. El mercat laboral actual està molt tancat i les persones més vulnerables són les primeres que en queden excloses, siguin o no consumidores de drogues. Per això, és necessari reforçar les oportunitats d'ocupacions adaptades. És important assenyalar que nombroses persones usuàries de drogues estan integrades socialment i professionalment.

14. És un lloc on es distribueixen les drogues il·legals

FALS. No es distribueix cap tipus de droga ni en sales de consum ni en centres d'intercanvi de xeringues. Quan entren en una d'aquestes sales, les persones que desitgen consumir han de disposar ja del producte.

15. Atreu els traficants

FALS. No està permesa l'entrada de cap traficant en una estructura de reducció de danys, d'acord amb el reglament del lloc. En canvi, els centres s'instal·len voluntàriament a prop dels llocs de consum on hi ha tràfic de drogues. No es tracta de zones "sense llei"; els seus accessos estan vigilats.

16. Augmenta la inseguretat del barri

NO. S'ha demostrat que, amb la instal·lació d'aquests locals, la delinqüència no augmenta. Les legítimes inquietuds expressades pels veïns són tingudes en compte, especialment durant les reunions informatives i de mediació. Aquests centres limiten el risc d'abandonament de xeringues en l'espai públic mitjançant la responsabilització de les persones consumidores. La recollida de xeringues efectuada per les persones usuàries és un factor addicional de seguretat.

17. És una incitació a punxar-se

NO. Des de l'obertura dels locals esmentats no s'ha observat cap augment de persones usuàries de drogues per via parenteral. Les persones drogodependents consumeixen amb o sense local d'injecció. Oferir un lloc net i vigilat permet reduir els danys i salvar vides en cas de sobredosi.

18. Crea nous consumidors entre els joves

FALS. Tant a Catalunya com a l'Estat espanyol en general, l'aparició de mesures de reducció de danys coincideix amb una progressiva disminució de nous consumidors de drogues injectables, especialment en el cas de l'heroïna.

19. No redueix el consum salvatge ni les xeringues abandonades a l'espai públic.

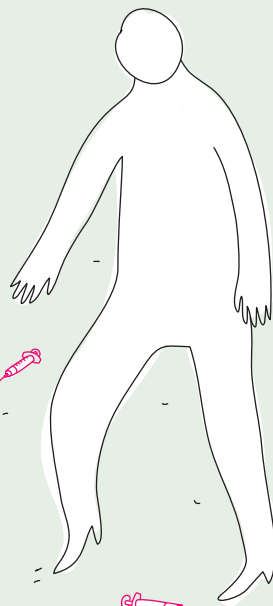
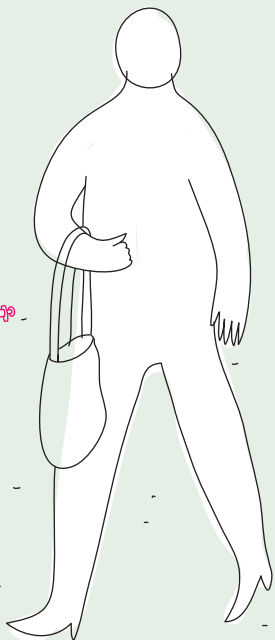
SÍ. El percentatge de retorn de xeringues usades és molt alt. A més, aquests recursos sensibilitzen les persones usuàries d'aquesta problemàtica i s'organitzen recollides de xeringues realitzades per elles mateixes. La utilització dels recursos ha de continuar sent una elecció i no una obligació per a les persones usuàries de drogues.

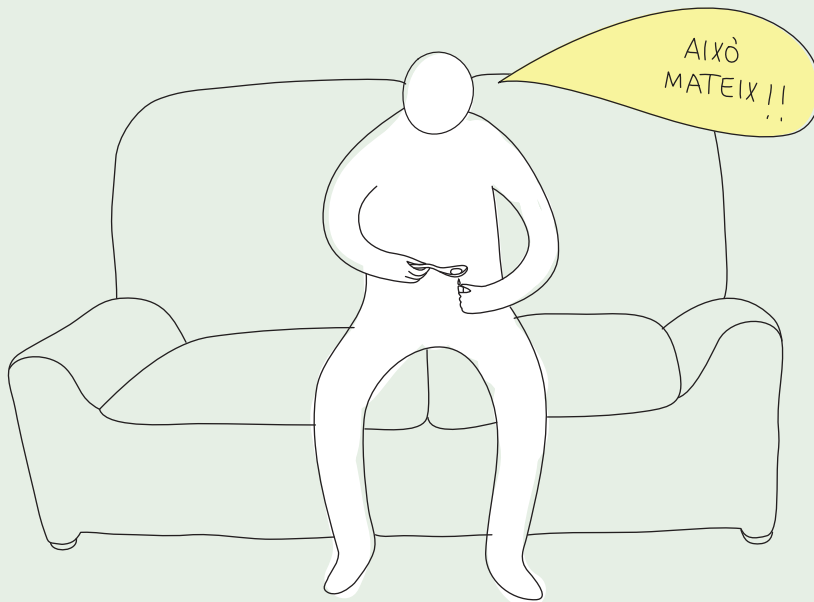
20. Instal·la les persones usuàries de drogues en la seva dependència

FALS. La dependència és un estat reversible. Els programes de reducció de danys intervenen durant la fase de consum actiu. El treball realitzat pels professionals permet afavorir l'accés del conjunt de les persones usuàries de drogues a la xarxa sociosanitària així com als dispositius terapèutics, respectant el ritme de cada una d'elles.

DES QUE VAN TANCAR LA
NARCOSALA, EL BARRI ESTÀ
MOLT MILLOR, NO CREUS?

HOME...

A la nostra societat la majoria de malalties són produïdes per mals hàbits o estils de vida no adequats (menjar coses poc saludables, no fer exercici, l'estrès, conduir imprudentment, etc.). Mai no culpem ni deixem d'oferir tractament a les persones que tenen malalties a causa dels mals hàbits. En canvi, sovint culpem i qüestionem el dret les persones drogodependents a tenir serveis de tractament.

Aquest fullet ha estat adaptat per:

grup igia

Segons la idea original de:

GREAA
GRUPAMENT ROMAND D'ETILDES DES ADDICTIONS

Amb la col·laboració de:

 Generalitat de Catalunya
Departament de Salut